

предприятий, в частности выполнение ими важной социальной миссии и финансирования деятельности органов местного самоуправления – учредителей предприятий, а также социальную ответственность перед трудовым коллективом; охватывает все процессы управления персоналом и выходит за их пределы в рамках менеджмента качества, менеджмента изменений и антикризисного менеджмента; предупреждает возможные угрозы в сфере лидерства, в том числе неудачный подбор кадров на руководящие должности, нереализованность концепций лидерства, приводит к снижению эффективности управления, а также деструктивное лидерство.

Ключевые слова: активизация лидерского потенциала, ситуационные теории лидерства, кризисные условия деятельности, образовательно-фаховый потенциал, карьерный потенциал, мотивационный потенциал, коммуникативный потенциал.

Lubov Lipych, Larysa Yankovska, Oksana Khilykha, Myroalava Kushnir, Iryna Volynets. Perspectives on Leadership in Different Conditions of Local Enterprises. Developing scientific and practical approaches to local companies management will improve its critical financial indicators and guarantee financial support of local governments. Companies employees' can have excellent leadership skills, but in some circumstances, they can't use it correctly. In such a case a company should intensify a process of its proper usage. On the results of the employee potential analysis, the paper improved the methodology of situational leadership influence. The authors established that when companies have threatened position and risk situation, they are, in particular in high demand of their leaders. The paper allocated a new management process – management of leadership. It provides the development of new leadership approaches. There are some areas which improve such a theory. First, it takes into account characteristics of the local enterprises and its social mission, in particular. Also, it includes investing intensification as well as the social responsibility of the company. Second, It expands management field, such as employee relations management, total quality management, crisis management, etc. Finally, it informs about possible threats in the area of leadership, including unsuccessful recruitment, failure of leadership implementing, and leads to increase management efficiency.

Key words: intensification of leadership potential, situational leadership theories, crisis activity conditions, educational-professional potential, career potential, motivational potential, communicative potential.

Стаття надійшла в редакцію 16.01.2018 р

УДК 332.3

Олена Лазарева,
доктор економічних наук, доцент,
доцент кафедри управління земельними ресурсами,
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили
E-mail: lazareva95@ukr.net

<https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-01-81-87>

Інноваційний характер розвитку сучасного землеустрою

Актуальність теми дослідження. У статті висвітлено питання про те, що землеустрій являє собою потужний інноваційний економічний потенціал, оскільки кожен проект землеустрою є унікальним, опираючись на креативний спосіб мислення, винахідливість розробника такого проекту.

Мета й методи дослідження. Мета статті – обґрунтування інноваційних орієнтирів розвитку землеустрою.

Методологічною основою дослідження є фундаментальні положення сучасної економічної теорії, новітні наукові здобутки в галузі економіки землекористування. Для досягнення поставленої мети використано такі **методи:** морфологічного аналізу (під час опрацювання наукових публікацій із питань розвитку землеустрою), абстрактно-логічний (для теоретичного узагальнення понятійного апарату у сфері землекористування), наукового узагальнення (при обґрунтуванні сутності інноваційних засад розвитку землеустрою).

Результати роботи. У статті висвітлено інноваційні орієнтири розвитку землеустрою, обґрунтовано, що являє собою землеустрій. Наголошено, що землеустрій знаходить своє практичне впровадження у формі схем, проектів землеустрою та іншої землевпорядної документації. Наголошено, що проекти землеустрою є обов'язковою умовою ведення виробництва на землі.

Указано, що інноваційність землеустрою полягає в нормуванні відносин між органами державної влади та місцевого самоврядування й місцевого самоуправління, суб'єктами господарювання на землі.

Запропоновані принципи, на яких має ґрунтуватися розробка проектів контурно-меліоративної організації території. Відзначено, що інноваційність землеустрою полягає в нормуванні відносин між органами державної влади й місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання на землі.

Доведено, що проекти землеустрою – обов'язкова умова ведення господарювання на землі. Розкрито аспекти, на яких має ґрунтуватися формалізація процесу розробки схем землеустрою.

Висновки. У статті доведено, що землеустрій являє собою набір правил і дій інноваційного спрямування, що ставлять за мету забезпечення сталого розвитку сільськогосподарського землекористування, окреслює засоби досягнення цієї мети, передбачає унормування відносин між органами державної влади та місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання на землі, визначення стратегії розвитку землекористування, що забезпечує його конкурентоспроможність, адаптує поведінку суб'єктів господарювання на землі до вимог відкритого конкурентного ринку.

Ключові слова: землеустрій, проекти контурно-меліоративної організації території, інноваційний характер, схеми землеустрою, проекти землеустрою.

Постановка наукової проблеми та її значення. Нова інноваційна модель економіки землекористування, організації його території реалізовується за допомогою землеустрою, який увібрав у себе найкращу теорію й практику управління земельними ресурсами, ураховуючи національні особливості розвитку.

Особливе місце землеустрою в системі інноваційного розвитку землекористування визначається Земельним кодексом України та Законом України «Про землеустрій» [1], де увагу акцентовано на тому, що землеустрій забезпечує науково обґрунтований перерозподіл земель, формування раціональної системи землеволодіння і землекористувань, створення екологічно сталих ландшафтів й агросистем, що за його участю регулюються земельні відносини на національному, регіональному, локальному та господарському рівнях за допомогою розробки пропозицій зі встановлення особливого режиму й умов використання землі.

Сучасний розвиток землеустрою спрямовує свою діяльність на реалізацію заходів щодо прогнозування, планування, організації використання та охорони земель на національному, регіональному, господарському рівнях та інші види діяльності, які приводять до досягнення певних результатів, сформованих на інноваційних засадах.

Із цих позицій землеустрій являє собою потужний інноваційний економічний потенціал, оскільки кожен проект землеустрою є унікальним, опираючись на креативний спосіб мислення, винахідливість розробника такого проекту.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Теоретичні та прикладні аспекти розвитку землеустрою висвітлено в працях багатьох учених різних напрямів, зокрема Д. І. Бабміндри [2], С. М. Волкова [3], Д. С. Добряка [4], А. Г. Мартина [5], А. М. Третяка [6], С. М. Володіна [7], Л. Я. Новаковського [8], Г. І. Грещука [9] та ін. Проте й досі залишаються дискусійними питання, пов'язані з розвитком землеустрою та висвітленням його сутності. Тож питання обґрунтування його інноваційних орієнтирів залишаються недостатньо дослідженими й потребують поглиблених наукових обґрунтувань.

Мета й завдання дослідження. Мета статті – обґрунтування інноваційних орієнтирів розвитку землеустрою, що створює передумови для ефективного управління сільськогосподарським землекористуванням.

Завданнями статті полягають у висвітленні сутності землеустрою та обґрунтуванні подальших його інноваційних перспектив, у висвітленні методичних й організаційних підходів до розвитку схем землеустрою.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Прикладні дослідження, орієнтовані на отримання нових знань, що розкривають питання еколого-економічної та соціальної ефективності землекористування, підвищення вартості земельного капіталу, формування ринкової інфраструктури, найбільш повно досягаються в процесі землеустрою, який згідно із Земельним кодексом України та Законом України «Про землеустрій» [1] являє собою сукупність соціально-економічних й екологічних заходів, спрямованих на регулювання земельних відносин та раціональну організацію території адміністративно-територіальних утворень, суб'єктів господарювання, що здійснюються під впливом суспільно-виробничих відносин і розвитку продуктивних сил.

Найбільш повно інноваційний характер землекористування впливає із завдання й змісту землеустрою, що відображено в ст. 183–184 Земельного кодексу України та ст. 2 і 6 Закону України «Про землеустрій». Зокрема, зазначено, що:

– реалізація державної політики щодо використання та охорони земель, здійснення земельної реформи, удосконалення земельних відносин, наукове обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням з урахуванням державних громадських і приватних інтересів, формування раціональної системи землеволодіння й землекористування, створення екологічно сталих агроландшафтів тощо;

- надання інформації для правового, економічного, екологічного та містобудівного механізмів регулювання земельних відносин на національному, регіональному, локальному й господарському рівнях за допомогою встановлення особливого режиму та умов використання й охорони земель;
- установа та закріплення на місцевості меж адміністративно-територіальних утворень, територій природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного й історико-культурного призначення, меж земельних ділянок власників і землекористувачів;
- прогнозування, планування й організацію раціонального використання та охорони земель на національному, регіональному, локальному й господарському рівнях;
- організація території сільськогосподарських підприємств, установ та організацій із метою створення просторових умов для еколого-економічної оптимізації використання й охорони земель сільськогосподарського призначення, упровадження прогресивних форм організації управління землекористуванням, удосконалення структури та розміщення земельних угідь, посівних площ, системи сівозміни, сінокосо- й пасовищезміни;
- розробка та здійснення системи заходів із землеустрою для збереження природних ландшафтів, відновлення й підвищення родючості ґрунтів, рекультивації порушених земель і землювання малопродуктивних угідь, захист земель від ерозії, підтоплення, висушення, зсувів, вторинного засолення, закислення, заболочення, ущільнення, забруднення промисловими відходами й хімічними речовинами тощо, консервація деградованих і малопродуктивних земель, запобігання іншим негативним явищам;
- організація території підприємств, установ та організацій із метою створення умов сталого землекористування й установа обмежень та обтяжень (земельних сервітутів) у використанні й охороні земель несільськогосподарського призначення;
- отримання інформації щодо кількості та якості земель, їхнього стану й інших даних, необхідних для ведення державного земельного кадастру, моніторингу земель, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель.

Обгрунтовуючи сутність землеустрою, можна зробити висновок, що землеустрій являє собою набір правил і дій інноваційного спрямування, що ставлять за мету забезпечення сталого розвитку сільськогосподарського землекористування, окреслює засоби досягнення цієї мети.

Зазначимо, що землеустрій знаходить своє практичне впровадження у формі схем, проектів землеустрою та іншої землепорядної документації як засобу реалізації державної політики щодо Плану соціально-економічного розвитку відповідних територій, у яких ураховуються інтереси громадян у частині створення кращих умов їхнього життя.

Інноваційність землеустрою як системного правового комплексу полягає в унормуванні відносин між органами державної влади й органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання на землі, інвесторами, визначає стратегію розвитку землекористування, що забезпечує його конкурентоспроможність, адаптує території до вимог ринкової економіки та відкритого конкурентного ринку. До сказаного слід додати, що землепорядна документація є одним із найважливіших інструментів управління земельними ресурсами, вагомою інвестицією, орієнтованою на реалізацію соціально-економічних перетворень на відповідній території, джерелом інформаційного забезпечення щодо вивчення логіки розвитку конкретної земельної ділянки, пошуку способів підвищення привабливості землекористування, своєчасного реагування на результати економічного ефекту й екологічних ризиків на відповідній території.

Зазначимо, що теорія та практика землеустрою продовжується в регіональних інститутах землеустрою, що виконували свою діяльність згідно із затвердженим Статутом, у якому відображено загальні положення, їхні завдання й обов'язки, систему управління інститутом, відносини інститутів з їхніми замовниками (планування робіт, їх фінансування тощо). Неформальна сторона організаційних структур визначається наявністю наукового потенціалу, традицій і культури інноваційної діяльності, авторитету, здатного консолідувати зусилля адміністрації інститутів на розв'язання проблем реформування земельних відносин, рівнем комунікації (проведення наукових конференцій, семінарів, науково-технічних рад, підвищення кваліфікації, навчання в аспірантурі, публікаційна активність, що посилюють синергетичні ефекти інновацій, можливості нарощування наукового потенціалу в найближчому майбутньому. У результаті цього в Україні та її регіонах накопичено певний досвід, спрямований на регулювання земельних відносин і раціональну організацію території сільськогоспо-

дарських землекористувань. Прогресивним кроком у цьому контексті була наукова діяльність, пов'язана з розробленням проектів землеустрою на засадах диференційованого використання орних земель, адекватного якісним параметрам ґрунтового покриву, рельєфу місцевості та ін.

Крім того, відзначимо, що базова основа інноваційного розвитку сільськогосподарського землекористування, який забезпечить його конкурентоспроможність на внутрішньому й зовнішніх ринках, знаходить свої відображення в територіальній організації території, яка являє собою невід'ємний елемент системи управління землекористуванням. Ідеться про те, що стратегічний план модернізації землекористування, формування його конкурентних переваг досягається завдяки гнучкості управлінських рішень щодо складу й структури земельних угідь, системи сівозмін, упорядкування території сільськогосподарських угідь, комплексу заходів з охорони ґрунтів і довкілля та ін, що не вимагають залучення інвестиційних засобів [10].

При цьому стратегію просторової організації території потрібно розглядати як систему заходів, орієнтованих на збереження біорізноманіття (точніше – агробіорізноманіття), що впливає з Конвенції про біорізноманіття, прийнятої в 1992 р. в Ріо-де-Жанейро, підвищення продуктивності сільськогосподарських угідь, забезпечення стандартів високої якості продукції та іншого набору правил і дій, що надають сільськогосподарському землекористуванню конкурентні переваги.

На підставі зазначеного вище пропонуємо зосередити зусилля на розробці схем використання землі територій місцевих рад, у рамках яких розроблятимуться проекти КМОТ для кожного суб'єкта господарювання на землі, що позитивно вплине на якість та ефективність землепорядної документації.

Особливістю таких схем є те, що в них простежуватиметься цілісність стратегії використання земель на території місцевих рад, будуть виявлені невизначеності й ризики передбачуваних і непередбачуваних подій у землекористуванні.

Методологічні та організаційні питання згадуваних схем повинні ґрунтуватися на таких основних принципах:

- науково обґрунтований вибір цілей розвитку територіальних громад;
- постійний пошук широкого використання інновацій в управлінні сільськогосподарським землекористуванням;
- унікальності, що враховує індивідуальні особливості території місцевої громади, матеріально-фінансовий стан, географічні та геополітичні умови й ін;
- рефлексивності, тобто можливості корегувати управлінські дії щодо використання землі з урахуванням поточної ситуації;
- самоорганізації, тобто розуміння того, що система управління земельними ресурсами повинна себе змінювати, щоб відповідати вимогам (бути адекватною нової ситуації, що склалась у землекористуванні);
- зворотного зв'язку, що забезпечує формування конкурентних переваг сільськогосподарського землекористування, насамперед поліпшення стандартів якості життя людей, раціонального використання й охорони земель, створення умов для ведення підприємницької діяльності на землі.

Формалізація процесу розроблення схем землеустрою ґрунтується на чотирьох блоках питань:

- загальна характеристика території місцевої ради;
- сучасний стан використання земель;
- обмеження та особливі умови використання земель;
- проектні пропозиції використання та охорони земель.

Коротко зміст першого блоку можна представити дослідженням таких питань:

- аналіз природно-кліматичних умов;
- характеристика природних ресурсів.

Зміст другого блоку включає:

- розподіл земель за категоріями, угіддями й землекористувачами;
- стан використання земель сільськогосподарського призначення (тенденції розвитку землекористування сільськогосподарських товаровиробників, якісний стан сільгоспугідь та розвиток деградаційних процесів, придатність ґрунтів для вирощування основних сільгоспкультур).

Третій блок можна представити таким чином:

- обмеження у використанні земель (правові, природоохоронні та ін.);
- території з особливим режимом використання земель (охоронні зони, зони санітарної охорони, санітарно-захисні зони, водоохоронні зони та прибережні захисні смуги);
- особливо цінні землі.

Четвертий блок уключає такі питання:

- формування агротехнологічних груп;
- розміщення лінійних рубежів та інших елементів інженерної інфраструктури продовженої дії;
- систему заходів щодо еколого-економічної організації й використання земель;
- управління земельними ресурсами та землевпорядною діяльністю.

При цьому потрібно змінити акценти на формування технологічних груп ґрунтів залежно не стільки від крутості схилів, скільки від їх довжини. Якщо ключовим принципом, як уже згадувалося, формування технологічних груп ґрунтів є поділ їх за крутизною $0-3^{\circ}$, $3-7^{\circ}$ і більше 7° , що властиво для рельєфу з незначною довжиною схилу, то для рельєфу з довжиною схилу до одного й більше кілометрів є сенс переглянути параметри, за якими формуються ці технологічні групи, оскільки при крутизні схилу вже в $1,5^{\circ}$ при високій активності опадів чи сніготаснення відбуваються інтенсивні процеси водної ерозії – 10 і більше тонн ґрунту з гектара площі.

Потрібно відзначити, що нині через несприйняття інновацій, низьку ефективність процесів запровадження новітніх технологій використання орних земель, відсутність належного державного контролю, хоч і ухвалено закон «Про землеустрій», Земельний кодекс України та низку інших законодавчих актів і нормативних документів, які зобов'язують раціональне використання земель суб'єктом господарювання на землі, люди не готові до інноваційних упроваджень, через що відсунуто в тінь цінну ідею контурно-меліоративної організації території, яка б займала тверді позиції на ринку інновацій.

Потрібно зазначити, що політика розвитку сільськогосподарського землекористування з кожним роком змінювала акценти із забезпечення його сталого розвитку, соціально-економічного розвитку регіонів, підвищення рівня життя населення, забезпечення дотримання гарантованих державою соціальних стандартів, поглиблення процесів ринкової трансформації, послабила важливість цього документа, оскільки приватизація земельної власності дасть змогу регіонам реалізувати наявний земельно-ресурсний потенціал у тому контексті, що прописаний у Загальнодержавній програмі. Кінцева мета такої Програми не буде досягнута, а тому нині згадувана Програма не є актуальною. Отже, як уже згадувалося, пріоритет нині повинен належати розробці схем землеустрою адміністративно-територіальних утворень на термін реалізації заходів, визначених схемою землеустрою не менше ніж 10–15 років із подальшою деталізацією намічених заходів у проектах землеустрою, які б передбачали організацію території, адаптовану до умов виробництва з максимальною можливістю поліпшення показників господарської діяльності.

Такі проекти є багатофункціональними, мають багатоплановий характер й однаково стосуються сільськогосподарських землекористувань, сільських територій, сільськогосподарських товаровиробників, місцевої та регіональної систем управління, є важливим елементом місцевої (регіональної) економіки спільноти. Потрібно наголосити, що такі проекти стають основною стратегією для активізації розвитку сільськогосподарського землекористування, сільських територій, мають велике значення для цілей аграрної політики, форм і розвитку її реалізації та ін.

Проекти землеустрою являють собою, з одного боку, інвестиції в аграрний сектор економіки, а з іншого – служать джерелом припливу нових інвестицій, розмір яких пропорційно зростає від переліку сукупності процесів, які впливають не лише на зростання показників економічної діяльності, але й на екологічну безпеку землі та якості продуктів харчування.

Вони (проекти) створюють наукові передумови обмеженого режиму використання земель із метою зупинення процесів деградації ґрунтового покриву та захисту вразливих об'єктів інфраструктури, людей, тварин тощо в процесі господарської діяльності на землі, забезпечують адаптацію системи посівів сільськогосподарських культур до якісних параметрів ґрунтового покриву, створюють сприятливі умови для розвитку підприємницької активності на землі.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. У ході дослідження встановлено, що землеустрій являє собою набір правил і дій інноваційного спрямування, що ставлять за мету забезпечення сталого розвитку сільськогосподарського землекористування, окреслює засоби досягнення цієї мети, передбачає унормування відносин між органами державної влади й органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання на землі, визначення стратегії розвитку землекористування, що забезпечує його конкурентоспроможність, адаптує поведінку суб'єктів господарювання на землі до вимог відкритого конкурентного ринку. Інноваційність землеустрою як системного правового комплексу полягає в унормуванні відносин між органами державної влади та місцевого

самоврядування, суб'єктами господарювання на землі, інвесторами, визначає стратегію розвитку землекористування, що забезпечує його конкурентоспроможність, адаптує території до вимог ринкової економіки й відкритого конкурентного ринку.

У ході дослідження висвітлено, що методологічні та організаційні положення схем землеустрою повинні ґрунтуватися на розробці проектів контурно-меліоративної організації території, що створить передумови інноваційного управління сільськогосподарським землекористуванням.

Отже, проекти землеустрою повинні стати обов'язковою умовою ведення сільськогосподарського виробництва на землі, а також еколого-економічною основою для здійснення заходів із раціонального використання та охорони земель, заходів із просторової організації території.

Перспективи подальших досліджень полягають у тому, щоб розкрити питання розвитку землеустрою крізь призму організаційної, кадрової, фінансової, матеріально-технічної й інформаційної складових частин, які формують його конкурентні переваги.

Джерела та література

1. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 р. № 858 зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15>
2. Бабміндра Д. С., Єлефтеріаді Т. Значення землеустрою та оцінки земель у вирішенні проблеми раціонального їх використання та охорони. *Збірник наукових праць Національного наукового центру «Інститут землеробства УААН»*. 2007. Спец. вип. С. 67–71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpzeml_2007_Spets.vip_14
3. Волков С. М. Землеустройство: учеб. для студентов высш. учеб. заведений по землеустроительным специальностям. Т. 1: Теоретические основы землеустройства. Москва: Колос, 2001. 496 с.
4. Добряк Д. С. Проблеми сучасного землеустрою. *Землевпорядний вісник*. № 1. 2012. С. 30–34.
5. Мартин А. Г., Шевченко О. В. Землеустрій сільських територій як передумова збереження агроландшафтів. *Збалансоване природокористування*. № 2. 2014. С. 102–106.
6. Третяк А. М., Третяк Н. А. Сучасний землеустрій в Україні: поняття, сутність, тенденції розвитку. *Землеустрій, кадастр і моніторинг земель*. 2016. № 3. С. 3–11. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Zemleustriy_2016_3_3
7. Войтенко С. П., Володін М. О. Аналіз витоків землеустрою і чинники формування сучасного землевпорядкування. *Землевпорядна наука, виробництво і освіта XXI століття*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Київ: Ін-т землеустрою УААН. 2001. С. 87–92.
8. Довідник із землеустрою / за ред. Л. Я Новаковського. 4-те вид., переробл. і доп. Київ: Аграр. наука. 2015. 492 с.
9. Грещук Г. І. Сутність землеустрою та землевпорядкування: концептуальний підхід. *Агросвіт*. № 23. 2016. С. 24–27.
10. Лазарева О. В. Методологічні аспекти формування інноваційної моделі землекористування. *Збалансоване природокористування*: наук.-практ. журн. Представлений у міжнародних та науково метричних базах Index Copernicus, Research Bible, РИНЦ. № 2. 2014. С. 110–114. URL: www.natures.org.ua

References

1. Zakon Ukrainy «Pro zemleustry» pryiniaty 22 travn. 2003 roku. № 858 [Law of Ukraine about organization of the use of land from May 22 2003, № 858]. Retrieved from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15> [in Ukrainian].
2. Babmindra, D., Elefteriadi, T. (2007) Znachennya zemleustrou ta ocinky zemel u vurishenny problem racionalnogo ih vykoristannya ta ohorony [A value of organization of the use of land and estimation of land is in the decision is in the decision of problem of their rational use and quad]. *Zbirnyk naukovih prac Naukovogo naukovogo centru «Institut zemlerobstva UAAN» - Collection of scientific work of the National scientific center is «Institute of a.gricultural of UAAN»* Vol. Spec vipusk – s. 67–71 [in Ukrainian].
3. Volkov, S. M. (2001) Zemleustroystvo [Organization of the use of land]. M: Kolos [in Ukrainian].
4. Dobryk, D. S. (2012). Problemy suchasnogo sezemleustrou [Problems of modern organization of the use of land]. *Zemlevporydny visnyk – The land announcer*, 1, 30–34 [in Ukrainian].
5. Martin, A. G., Shevchenko, O. V. (2014) Zemleustry silskih territory yak peredumova zberegennya agrolandshavtiv [Organization of the use of land of rural territories as pre-condition of maintenance of agrarian landscape]. *Zbalansovane prirodozkoristuvannya – Balanced nature*, 2, 102–106 [in Ukrainian].
6. Tretyak, A. M., Tretyak, N. A. (2016). Suchasny Zemleustry v Ukrainy: ponyattya, sutnist, tendencii rozvitku [Modern organization of the use of land in Ukraine: concept, essence and progress trends]. *Zemleustry, kadastr i monitoring zemel – Organization of the land, cadastre and monitoring of land*, 3, 3–11 [in Ukrainian].
7. Voytenko, S. P., Volodin, M. O. (2001). Analiz vitokiv zemleustrou i chinnikov formuvannya suchasnogo zemlevporudkuvannya [Analysis of sources of organization of the land and factors of forming of modern organization of the use of land]. *Zemlevporyadna nauka, virobniztvo i osvita XXI stolitty – The land science, production and formation of XXI of century*, 87–92 [in Ukrainian].

8. Novakovsky, L. Yak. (2015) Dovidnyk iz zemleustrou [A reference book is from organization of the use of land], Kyiv: Agrarna nauka [in Ukrainian].
9. Grechuk, G. I. (2016) Sutnist zemleustrou ta zemlevporydcuvannya: konceptualny pidhid [Essence of organization of the use of land and organization of the use of land: conceptual approach]. *Agrosvit – Agrarian world*, 23, 24–27 [in Ukrainian].
10. Lazarieva, O. V. (2014) Metodologichni aspekty formuvannya innovacynoy modeli zemlekoristuvannya [Methodological aspects of forming of innovative model of land-tenure]. *Zbalansovane prirodokoristuvannya – Balanced nature*, 2, 110–114 [in Ukrainian].

Елена Лазарева. Инновационный характер развития современного землеустройства. В статье освещаются инновационные ориентиры развития землеустройства, обосновывается, что представляет землеустройство. Обоснованы задания и содержание землеустройства. Отмечается, что землеустройство находит свое практическое внедрение в форме схем, проектов землеустройства и другой землеустроительной документации. Сказано, что инновационность землеустройства заключается в нормировании отношений между органами государственной власти и органами местного самоуправления, субъектами хозяйствования на земле.

Предложены принципы, на которых должна базироваться разработка проектов контурно-мелиоративной организации территории. Отмечается, что инновационность землеустройства состоит в нормировании отношений между органами государственной власти и органами местного самоуправления, субъектами хозяйствования на земле. Доказано, что проекты землеустройства являются обязательным условием ведения производства на земле. Раскрыты аспекты, на которых должна базироваться формализация процесса разработки схем землеустройства.

Ключевые слова: землеустройство, проекты контурно-мелиоративной организации территории, инновационный характер, схемы землеустройства, проекты землеустройства.

Olena Lazarieva. Innovative Character of Development of Modern Organization of the Use of the Land.

The innovative reference points of development of organization of the use of land are reflected in the article, reasonable, that shows a soba organization of the use of land. Reasonable tasks and maintenance of organization of the use of land. It is marked that organization of the use of lands finds the practical introduction in form charts, projects of organization of the use of land other land documentation. It is said, that the innovativeness of organization of the use of land consists in setting of norms of relations between public authorities and organs of local self-government, by subjects of ménage on the land.

Offered principles on that development of projects of contour-reclamative organization of territory must be based. It is marked that the innovativeness of organization of the use of land consists in setting of norms of relations between public authorities and organ of local self-government, by the subjects of ménage on land. It is well-proven that projects of organization of the land are the obligatory conditions of production on the land. Exposed aspects on that formalization of process of development of charts of organizations of the use of land must be based.

Key words: organization of the use of land, projects of contour-reclamative organization of territory, innovative character, charts of organization of the use of land, projects of organization of the use of land.

УДК 351.84:346.548:658.5

Оксана Полінкевич,
завідувач кафедри економіки,
безпеки та інноваційної діяльності підприємства,
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки
E-mail: Kravomp@gmail.com

<https://doi.org/10.29038/2411-4014-2018-01-87-94>

Оцінювання готовності машинобудівних підприємств до запровадження соціальної відповідальності бізнесу в Україні

Розглянуто індекс промислової продукції в машинобудуванні України, частку його реалізованої продукції в промисловій продукції (товарів, послуг) без ПДВ та акцизів, частку прибуткових підприємств машинобудування в Україні. Згруповано підприємства за видами економічної діяльності, які складають соціальні звіти в Україні.

Ключові слова: соціальна відповідальність, підприємство, бізнес, оцінювання, індекс промислового виробництва, соціальний звіт.

Постановка наукової проблеми та її значення. В Україні системне поширення ідей соціальної спрямованості й соціальної активності бізнесу започатковано в 1996 р. Українською асоціацією якості й Українським союзом промисловців та підприємців (УСПП) одночасно із запровадженням принципів